

V Bruselu dne 23.9.2021
COM(2021) 583 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Provádění nařízení o technických opatřeních (článek 31 nařízení (EU) 2019/1241)

{SWD(2021) 268 final}

1. Úvod

Dne 14. srpna 2019 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241¹ (dále jen „nařízení“). Stanoví technická opatření pro zachování zdrojů EU, která upravují, jak, kde a kdy může probíhat rybolov.

Účelem těchto technických opatření je přispět k dosažení cílů společné rybářské politiky („SRP“) [jak je definuje nařízení 1380/2013² (dále jen „nařízení o SRP“)] a přispět k dosažení dobrého stavu prostředí, jak jej stanoví rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí³ a příslušná ustanovení směrnic o ochraně volně žijících ptáků⁴ a o ochraně přírodních stanovišť⁵. Rybolov na úrovni maximálního udržitelného výnosu s vhodnými technickými opatřeními slouží ke zvyšování výnosu z cílených rybích populací při současném snižování nežádoucích (vedlejších) úlovků a dopadů na citlivá přírodní stanoviště, a to buď prostřednictvím velikostní selektivity (vyhýbání se malým rybám), nebo druhové selektivity (vyhýbání se určitým druhům). Opatření jsou klíčová pro účinné provádění politiky EU v oblasti výmětů a povinnosti vykládky. Členské státy a hospodářské subjekty⁶ by měly upřednostňovat lepší lovná zařízení a techniky s cílem co nejvíce zamezit nežádoucím úlovkům nebo je snížit.

Nařízení zavedlo přístupy založené na výsledcích podporované tzv. „regionalizací“. Stanovilo obecná pravidla, která platí pro všechny vody na území EU, a zajistilo přijetí technických opatření, která reagují na regionální specifika rybolovu. SRP vychází z tohoto přístupu založeného na výsledcích a regionalizaci za účelem přiblížení rozhodovacích procesů směrem k rybářům. Rovněž členské státy a odvětví rybolovu vybízí k tomu, aby hrály aktivní úlohu při jejich vytváření a provádění.

Tato zpráva v souladu s čl. 31 odst. 1 nařízení přezkoumává, jak je nařízení v současné době prováděno. První zpráva měla být vypracována do 31. prosince 2020, kvůli pandemii COVID-19 však byla odložena. Zpráva obsahuje nejnovější dostupná vědecká doporučení.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování rybolovných zdrojů a ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření o změně nařízení Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 a (EU) 2019/1022 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 105).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES.

Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁵ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁶ Jak je definuje čl. 4 odst. 1 bod 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22).

Tato zpráva je zveřejněna za pouhé dva roky po vstupu nařízení v platnost. Vzhledem ke krátkému časovému období, které uplynulo mezi přijetím, provedením a monitorováním, shromážděním údajů a vědeckým a technickým hodnocením, nebylo možné posoudit, zda nařízení splnilo své cíle na regionální úrovni nebo na úrovni EU. Tato zpráva se proto zaměřuje na analýzu:

- dopadu předchozích technických opatření,
- současné situace a
- opatření plánovaných v blízké budoucnosti za účelem provedení nařízení.

Tato zpráva, která je vypracována na základě mandátu čl. 31 odst. 1 nařízení, představuje rovněž základ příspěvku SRP k „akčnímu plánu za účelem zachování rybolovných zdrojů a ochrany mořských ekosystémů“ (dále jen „akční plán“), jak byl oznámen ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030⁷. Poukáže na ty oblasti, ve kterých je zapotřebí vyvinout většího úsilí.

2. Zdroje informací

Tato zpráva vychází z vědeckého posouzení a příspěvků Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybářství („VTHVR“)⁸ a Mezinárodní rady pro průzkum moří („ICES“)⁹. Plně zohledňuje názory a stanoviska předložená 23 členskými státy, osmi poradními sbory¹⁰ a 37 zúčastněnými stranami prostřednictvím cílené on-line konzultace¹¹. Podrobný popis vědeckých příspěvků a výsledků konzultací je uveden v pracovním dokumentu útvarů Komise připojeném k této zprávě.

⁷ SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 Navrácení přírody do našeho života. COM(2020) 380 final.

⁸ <https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002>

⁹ <https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx>

¹⁰ https://ec.europa.eu/fisheries/partners/advisory-councils_en

¹¹ https://ec.europa.eu/info/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries_en

3. Měření pokroku

Řízení založené na výsledcích v kombinaci s aktivními zúčastněnými stranami a účastí členských států vyžaduje, aby byly výsledky monitorovány, měřeny a aby po nich následovala v průběhu času vyvíjená revidovaná technická opatření. Předchozí předpisy neobsahovaly metriky pro měření dopadů a úspěchu při provádění technických opatření¹². To znamená, že nebylo možné podrobně určit, jak technická opatření přispěla k výše uvedeným cílům.

Nejnovější vědecká analýza provedená výborem VTHVR¹³ naznačuje, že nastupuje pomalý a velmi pozvolný trend odlovu většího podílu větších ryb.–Přestože experimentální studie prokázaly, že zlepšené selektivity lze dosáhnout použitím určitých lovných zařízení za kontrolovaných podmínek, ukázalo se, že je obtížné stanovit přímou příčinnou souvislost mezi uplatňováním konkrétních předpisů o lovných zařízeních, změnami používaných lovných zařízení a celkovou velikostní selektivitou rybářského loďstva. Nejsou k dispozici dostatečně podrobná data, která by mohla stanovit takovéto vazby. Kromě toho se má za to, že provozní faktory (volba místa a času lovu a konkrétní zvolená lovná zařízení), které zákonné povinnosti neupravují, mají na selektivitu také zásadní vliv.

Nařízení, které se zaměřuje na přístupy k definici opatření, které jsou více založené na výsledcích, zahrnuje cíle pro technická opatření za účelem:

- omezení nežádoucích úlovků (zejména v případě citlivých druhů),
- optimalizace vzorců využívání zdrojů,
- přispění ke zlepšení výnosů a
- zajištění toho, aby dopady rybolovu na stanoviště na mořském dně byly v souladu s právními předpisy EU v oblasti životního prostředí.

Potřeba lepších metod pro měření selektivity a jejích účinků je čím dál zjevnější a naléhavější. Účinnost lze posoudit pouze prostřednictvím viditelných výsledků: ochrana nedospělých jedinců a oblastí, kde dochází k výtěru, nižší objem náhodných úlovků citlivých mořských druhů, nižší negativní dopady na životní prostředí a pozitivní příspěvky k naplňování právních předpisů v oblasti životního prostředí. Tyto metody měření slouží dvěma účelům: i) předběžnému hodnocení potenciálních výsledků navrhovaných a vyvíjených opatření a ii) posouzení opatření z hlediska jejich výsledků.

¹² COM(2016)134 final ze dne 11. března 2016.

¹³ VTHVR 20-02. (<https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002>)

Selektivita je dána jednak druhem používaného lovného zařízení, jednak způsobem, jakým jej velitelé rybolovu a rybáři používají s ohledem na místo, roční období, denní dobu, rychlost a další provozní možnosti. Zlepšení selektivity závisí nejen na uplatňování právních předpisů za účelem změny struktury lovných zařízení, ale také na uplatňování právních předpisů s cílem vytvářet pobídky k používání lepších postupů při využívání těchto zařízení rybáři. To znamená, že jsou zapotřebí lepší metody monitorování selektivity, a to přesnějším měřením množství ulovených malých ryb nebo citlivých druhů. Současné metody monitorování poskytly údaje adekvátní pouze k tomu, aby VTHVR vyhodnotil obecné trendy ve velikostní selektivitě u velkých skupin loďstva. Komise zváží, zda ve svém připravovaném akčním plánu členským státům doporučí dodatečné způsoby shromažďování informací nezbytných k tomu, aby tato politika fungovala.

4. Přínos k dosahování environmentálních cílů EU

Technická opatření musí rovněž přispět k dosažení dobrého stavu prostředí, jak je stanoveno v rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí. Opatření zaměřená na zachování biologických mořských zdrojů v rámci SRP, která rovněž přispívají k ochraně mořského prostředí, spadají do výlučné pravomoci EU. V rámci SRP je vyžadována soudržnost s právními předpisy EU v oblasti životního prostředí a nařízení vychází z cílů v ní stanovených.

Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí stanoví kvantitativní environmentální cíle, ale většina environmentálních cílů je stále kvalitativních, například „příznivý stav z hlediska ochrany“ uvedený v čl. 1 písm. e) a článku 2 směrnice o ochraně přírodních stanovišť.

Zpětná vazba z konzultací potvrzuje, že na přizpůsobení se nařízení (které konsoliduje a nahrazuje více než 30 předchozích předpisů) a přechod od normativních pravidel k regionálně přizpůsobeným opatřením prostřednictvím procesu regionalizace je zapotřebí dostatek času. Většina členských států, poradních sborů, zúčastněných stran a VTHVR potvrdila, že na měření účinku nařízení je příliš brzy. Většina nevládních organizací se domnívá, že nařízení dosud nepřispělo k dosažení cílů nařízení a nedokázalo zabránit negativním dopadům rybolovu na životní prostředí. Tyto zúčastněné strany také zastávají přístup založený na výsledcích, který je v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030.

Rybolov je klíčovým tlakem, který ovlivňuje ekosystémy, citlivé druhy a má dopady na mořské dno. Nedávný přezkum provedený Evropským účetním dvorem¹⁴ dospěl k závěru, že ztráta přirozeného prostředí a mořské rozmanitosti je stále problémem. Komise souhlasí s Účetním dvorem, že je zapotřebí přijmout další opatření, a považuje vývoj vhodných technických opatření podle tohoto nařízení za klíčový pro dosažení daného cíle.

Tato zpráva mezi citlivé druhy řadí druhy chráněné podle právních předpisů EU a mezinárodních dohod závazných pro EU, jako jsou delfíni, sviňuchy, mořští ptáci, žraloci a některé druhy ryb a želv, kterým bezprostředně hrozí vyhynutí. Mnoho velkých, pomalu

¹⁴ Evropský účetní dvůr (2020). Mořské prostředí: ochrana EU je široká, ale nesahá do hloubky. Zvláštní zpráva.

rostoucích ryb a dalších živočichů nyní ve velkých částech svého původního území vyhynulo a další jsou kriticky ohroženi¹⁵. Rybolov může být pro tyto druhy velkou hrozbou a v některých případech mohou technická opatření pomoci tuto hrozbu zmírnit. Existuje velké množství důkazů o náhodných úlovcích následujících druhů. Například mořští ptáci mohou být zachyceni a utopeni při používání dlouhých lovných šňůr nebo pobřežních tenatových sítí. Svinuchy obecné a delfíni se také mohou zachytit do tenatových sítí nebo do (pelagických) vlečných sítí. Želvy se chytají do tenatových sítí a mohou být zachyceny povrchovými dlouhými lovnými šňůrami, hlubinní žraloci se zachycují v dlouhých lovných šňůrách a tenatových sítích, velcí pelagičtí žraloci jsou zachycováni s použitím dlouhých lovných šňůr na tuňáky. Nedospělí velcí žraloci, manty a rejnoci jsou díky značné velikosti svého těla zachytáváni do vlečných sítí pro lov při dně.

Jsou známy některé zjevné případy druhů, kterým hrozí vyhynutí, ale obecné povědomí o náhodných úlovcích citlivých druhů nepostačuje k přesnému odhadu dopadů těchto úlovků. Výbor VTHVR¹⁶ zjistil, že pobřežní pevné sítě (tenatové a třístěnné tenatové sítě) mají na citlivé druhy největší a nejrozsáhlejší dopad, přezkoumal metody k omezení těchto náhodných úlovků a identifikoval řadu možných opatření, jako jsou sezónní uzavření, používání akustických odpuzujících zařízení a šňůry plašící ptáky. Nařízení nadále zakazuje tenatové sítě a omezuje používání jiných typů lovných zařízení se známým negativním dopadem na životní prostředí a vychází z opatření, která byla dříve stanovena ve zrušeném nařízení o kytovcích¹⁷, včetně povinností sledování, které měly doplnit komplexnější sběr údajů podle minulého rámce pro shromažďování údajů¹⁸ (kde jsou údaje o vedlejších úlovcích součástí mnohem rozsáhlejšího komplexního sběru údajů). Toto cílené monitorování kytovců se ukázalo jako obtížné a existují zjevné obavy ohledně jeho účinnosti¹⁹. Množství vedlejších úlovků zůstává do značné míry neznámé.

Nařízení rovněž poskytuje rámec pro provádění akčního plánu pro snižování náhodných úlovků mořských ptáků lovnými zařízeními²⁰ a poskytuje členským státům možnosti přijmout opatření pro své vody nebo v regionálním kontextu jako prostředek k účinnému přispění k cílům nařízení.

Dne 3. července 2020 Komise přijala prováděcí nařízení o akustických odpuzujících zařízeních²¹. Na základě doporučení ICES z května 2020 pracují dvě regionální skupiny členských států na opatřeních k ochraně kriticky ohrožené svinuchy obecné Baltského moře a

¹⁵ Například tuleň středomořský, svinucha obecná Baltského moře, burňák baleárský, žralok nosatý, polorejtník křídlatý, manty, rejtník velký a rejtník motýlí.

¹⁶ VTHVR 20-02, <https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002>, s. 151 a násl.

¹⁷ Nařízení Rady (ES) č. 812/2004 ze dne 26. dubna 2004, kterým se stanoví opatření týkající se náhodných úlovků kytovců při rybolovu a kterým se mění nařízení (ES) č. 88/98 (Úř. věst. L 150, 30.4.2004, s. 12).

¹⁸ <https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/>

¹⁹ ICES. (2020). Vedlejší úlovky chráněných a potenciálně zranitelných mořských obratlovců - přezkum národních zpráv podle nařízení Rady (ES) č. 812/2004 a další informace. Ve zprávě poradního výboru rady ICES, 2020. Doporučení ICES 2020, byc.eu, <https://doi.org/10.17895/ices.advice.7474>

²⁰ COM(2012) 0665 final.

²¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/967 ze dne 3. července 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla týkající se signálních a prováděcích vlastností akustických odpuzujících zařízení uvedených v části A přílohy XIII nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 o zachování rybolovných zdrojů a ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření (Úř. věst. L 213, 6.7.2020, s. 4).

delfína v Biskajském zálivu²². Některé členské státy využily možnosti poskytované nařízením k zavedení vnitrostátních opatření, například posíleného monitorování nebo ustanovení týkajících se opuštění oblasti.

Zúčastněné strany²³ identifikovaly nedostatky ve zmírňujících opatřeních stanovených v čl. 11 odst. 4 nařízení a v seznamu zakázaných druhů uvedeném v příloze I. Zúčastněné strany vyjádřily obavy spíše z pasivity a nedostatečného vývoje dalších opatření, včetně absence elektronického monitorování²⁴, než z obsahu aktuálně použitelných ustanovení nařízení. Členské státy nevyjádřily ve vztahu k právním ustanovením žádné zásadní obavy. Rada členských států uznala potřebu dalšího monitorování za účelem přípravy opatření.

Na podporu členských států při provádění nařízení stanoví Komise ve svém akčním plánu opatření ke zvýšení selektivity a omezení vedlejších úlovků citlivých druhů, přičemž se zaměří na ty, kterým hrozí vyhynutí, nebo se nacházejí v nepříznivém stavu z hlediska ochrany.

Rybolov může mít dopad na ekosystémy a stanoviště i nad rámec odchytu lovených druhů a citlivých druhů. Rozsah tohoto dopadu se mění v závislosti na intenzitě rybolovu, přírodních stanovištích, kde k rybolovu dochází, a na cílových lovených druzích. SRP usiluje o co největší omezení těchto dopadů. Dopady se také liší podle typu zařízení: vlečné sítě pro lov při dně mohou ovlivnit sedimenty mořského dna, jejich vertikální pórovitost a geochemický obsah, což snižuje rozmanitost přírodních stanovišť a mění druhové složení. Použití dlouhých lovných šňůr (zejména v nejvzdálenějších oblastech) může zachycovat a lámat korály.

Článek 12 nařízení má rovněž za cíl chránit **citlivá stanoviště** stanovením oblastí, kde jsou některá lovná zařízení zakázána. To lze upravit prostřednictvím regionalizace v souladu s postupem stanoveným v čl. 11 odst. 2 a 3 nařízení o SRP. Členské státy mohou také zřídit uzavřené oblasti nebo zavést jiná opatření k zachování zdrojů prostřednictvím vnitrostátních opatření nebo regionalizace v souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení.

Za účelem ochrany citlivých stanovišť již byly zavedeny zákazy používání určitých lovných zařízení, jako jsou výbušniny, perkusní nástroje, drapáky ke sběru korálů, nebo použití vlečných sítí v hloubce více než 800 m²⁵. Další pravidla jsou obsažena v nařízení o Středozezemním moři²⁶, které zakazuje lov pomocí mobilních zařízení nade dnem s výskytem mořských řas, korálotvornými stanovišti a maerlovým mořským dnem. Kromě toho je v pobřežních oblastech zakázáno používání drapáků pro sběr mořských hub, vlečných zařízení a košelkových nevodů (mohou platit zvláštní podmínky a odchylky). Omezení platí také pro lovná zařízení, která mohou být používána ve středomořském rekreačním rybolovu, kde je

²² https://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2020/Special_Requests/eu.2020.04.pdf

²³ Na základě odpovědí přijatých během online konzultace. Viz příloha I doprovodného SWD.

²⁴ Např. uzavřený televizní okruh („CCTV“), dálkové elektronické sledování (REM)

²⁵ Ustanovení čl. 8 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2336 ze dne 14. prosince 2016, kterým se stanoví zvláštní podmínky rybolovu hlubinných populací v severovýchodním Atlantiku a ustanovení pro rybolov v mezinárodních vodách severovýchodního Atlantiku a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES) č. 2347/2002 (Úř. věst. L 354, 23.12.2016, s. 1).

²⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1967/2006 ze dne 21. prosince 2006 o opatřeních pro řízení udržitelného využívání rybolovných zdrojů ve Středozezemním moři, o změně nařízení (EHS) č. 2847/93 a o zrušení nařízení (ES) č. 1626/94 (Úř. věst. L 409, 30.12.2006, s. 11).

zakázáno používání vlečných sítí, kruhových zatahovacích sítí, nevodových sítí, drapáků a pevných sítí.

Probíhají vědecké práce s cílem zmapovat rozložení různých typů stanovišť mořského dna a dopady rybolovných činností v nich nebo nad nimi. To umožní posouzení oblastí, kde je biologická rozmanitost nejvíce ohrožena a kde je nejvíce zapotřebí provést ochranná opatření. VTHVR²⁷ vyzdvihl alternativní lovná zařízení s potenciálem snížit dopady na mořské dno: pulzní elektrická vlečná síť, semipelagické vlečné chlopně, bentický výpustný dílec, vlečné sítě se zvednutými spodními lany, pozemní zařízení s měkkým kartáčem a elektrické drapáky pro sběr břitek.

Během konzultace byly poskytnuty informace o opatřeních, která již členské státy přijaly nebo vyvíjejí, a o pracích probíhajících v regionálních skupinách na vývoji opatření na ochranu přírodních stanovišť, která doplňují opatření přijímaná jednotlivými členskými státy za účelem splnění jejich povinností vyplývajících z právních předpisů EU v oblasti životního prostředí.

V souladu se závazkem stanoveným ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 Komise ve svém akčním plánu určí opatření s cílem omezit používání lovných zařízení, která jsou pro biologickou rozmanitost nejškodlivější, a to i na mořském dně, a prozkoumá způsoby, jak zlepšit provádění opatření pro řízení rybolovu, zejména v lokalitách sítě Natura 2000 a dalších chráněných mořských oblastech.

5. Vědecký výzkum, inovace a pilotní projekty

Nařízení usnadňuje vědecký výzkum a zapojení odvětví rybolovu do vědeckých činností. Pokud jsou splněny nezbytné podmínky stanovené v čl. 25 odst. 1 písm. a) až f) nařízení, mohou být členských státům uděleny výjimky pro rybolovné činnosti prováděné za účelem vědeckého výzkumu. Od vstupu nařízení v platnost informovalo Komisi sedmnáct členských států o 67 rybolovných činnostech prováděných za účelem vědeckého výzkumu. Byly obdrženy dvě žádosti týkající se vědeckého výzkumu zahrnující více než šest komerčních plavidel, jež byly proto podrobeny zvláštní kontrole. Komise na základě doporučení VTHVR²⁸ dospěla k závěru, že ani v jednom případě nebyla úroveň zapojení ospravedlněna vědeckými důvody, a členské státy musely podmínky vědeckého výzkumu odpovídajícím způsobem upravit.

Článek 20 nařízení také zahrnuje možnost členských států umožnit prostřednictvím regionalizace používání inovativních lovných zařízení. Na podporu tohoto procesu vypracovala rada ICES posouzení inovativního zařízení. Přestože by na tomto základě mohly být předloženy předběžné závěry²⁹, rada ICES i výbor VTHVR zdůraznily potřebu posouzení

²⁷ Viz str. 189 VTHVR – Přezkum technických opatření (část 1) (VTHVR-20-02). EUR 28359 EN, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2020, ISBN 978-92-76-27161-1, doi:10.2760/734593, JRC123092.

²⁸ Žádost Chorvatska o povolení rybolovu za účelem vědeckého výzkumu pro více než šest plavidel se zařízením „volantina“ ve vodách západní Istrie (2019), VTHVR 20-03, a žádost Itálie o povolení rybolovu za účelem vědeckého výzkumu pro více než šest plavidel s plážovými nevody v teritoriálních vodách Itálie zaměřený na sardinku obecnou (*S. pilchardus*) v oblasti Ligurie (GSA 9), VTHVR 20-02.

²⁹ <https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx>

dále rozvíjet, zejména s cílem lépe zohlednit socioekonomické faktory, které hrají důležitou roli, pokud jde o zavádění inovativního zařízení v odvětví rybolovu.

Přestože článek 23 nařízení stanoví možnost vymezení pilotních projektů zaměřených na vývoj systému pro úplnou dokumentaci úlovků a výmětů na základě měřitelných cílů, žádná z regionálních skupin za tímto účelem nepředložila společné doporučení.

Nařízení rovněž v příloze XIII bodě 2 vyžaduje, aby členské státy podnikly nezbytné kroky ke shromažďování vědeckých údajů o náhodných úlovcích citlivých druhů, což dosud nebylo dostatečně provedeno.

S ohledem na to, že inovativní techniky mohou přispět k dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, Komise ve svém akčním plánu určí způsoby, jak povzbudit zúčastněné strany a členské státy, aby v maximální možné míře prozkoumávaly možnosti a využívaly všechny dostupné příležitosti.

6. Provádění nařízení

Přestože je na komplexní hodnocení provádění nařízení příliš brzy, důkazy svědčí o tom, že v důsledku nového regionalizovaného uspořádání a absence podrobných definic vyvstaly určité obavy. Pokračují práce s cílem pomoci členským státům při provádění nařízení a další specifikaci prostřednictvím regionalizovaného přístupu a budoucího prováděcího nařízení.

Kromě vnitrostátního provedení je hlavní metodou provedení vypracování společných doporučení regionálními skupinami s pomocí rad zúčastněných stran, která stanoví nezbytná regionální technická opatření. V souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení může Komise opatření navržená v těchto společných doporučeních, pokud jsou slučitelná s příslušnými cíli a povinnostmi, přijmout prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.

Dosud provedené práce poskytují představu o procesu a ukazují, že členské státy skutečně spolupracují na doplňování a přizpůsobování opatření svým regionálním potřebám. Rovněž ukazují, že se obvykle dokážou poměrně rychle dohodnout na opatřeních, pokud jsou tato opatření zaměřena na upřesnění pravidel v souladu s dříve platnými předpisy. Spolupráce členských států v oblasti regionalizace se také zdá být účinná, pokud jde o společná doporučení, jejichž cílem je stanovit odchylky od povinnosti vykládky podle článku 15 nařízení o SRP a víceleté plány specifické pro daný region. Existují však obavy, pokud jde o rychlost a ambice v oblasti vypracovávání a schvalování společných doporučení ohledně opatření zaměřených na zlepšení selektivity nebo omezení rybolovu s cílem přispět k naplnění cílů právních předpisů EU v oblasti životního prostředí. Nařízení vyžaduje, aby členské státy³⁰ předkládaly společná doporučení pro další zmírňující opatření v důsledku vědeckých důkazů o negativních dopadech lovných zařízení na citlivé druhy. Doposud byla například členskými státy předložena pouze dvě společná doporučení týkající se dalších zmírňujících opatření v důsledku vědeckých důkazů o negativních dopadech lovných zařízení na citlivé druhy, jak to vyžaduje nařízení.

³⁰ Příloha XIII bod 3.

Jak bylo zdůrazněno v nedávném sdělení Komise „Cesta k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a hlavní směry pro rok 2022“³¹, pandemie COVID-19 ovlivnila načasování a přípravu některých společných doporučení. Od vstupu nařízení v platnost bylo regionálními skupinami členských států navrženo sedmnáct společných doporučení³², z nichž šest bylo provedeno do legislativy prostřednictvím aktu Komise v přenesené pravomoci. Ostatní čekají na přijetí, posuzuje je výbor VTHVR, nebo jsou přepracovávány za účelem jejich zlepšení s ohledem na získaná vědecká doporučení. Pokud jde o regionální specifičnost, společná doporučení zahrnují širokou škálu opatření, potřeb a přístupů. Některá mají za cíl zahrnout technická opatření do nových plánů výmětů, jiná zahrnují pouze technická opatření.

Článek 7 nařízení zakazuje činnosti se zvláště škodlivými dopady na životní prostředí, přičemž od 1. července 2021 zahrnuje i rybolov za použití pulzních elektrických zařízení. Rada ICES na žádost Nizozemska v květnu 2020 informovala o tom, že používání tohoto zařízení má na ekosystém a životní prostředí určité pozitivní účinky, ačkoli některé nejistoty přetrvávají³³. Nizozemsko podalo k Evropskému soudnímu dvoru žalobu na neplatnost ustanovení nařízení zakazujícího rybolov za použití pulzních elektrických zařízení. Soudní dvůr tuto žádost dne 15. dubna 2021 zamítl³⁴. Nařízení umožňuje a podporuje provádění vědeckých výzkumů jako možného prostředku k rozvoji znalostí a budoucích posouzení.

7. Závěr

Nařízení poskytuje rámec potřebný k provádění SRP a účinnému přispívání k naplňování cílů právních předpisů EU v oblasti životního prostředí prostřednictvím přímého uplatňování, převážně ale tím, že členským státům poskytuje nástroje potřebné k přijímání opatření v oblasti rybolovu.

V provádění nařízení se však vyskytují nedostatky, pokud jde o jeho příspěvek k ochraně citlivých druhů a citlivých stanovišť, přičemž některé z druhů se blíží vyhynutí. Úsilí o monitorování dopadů rybolovu na ekosystémy vyžaduje podstatná zlepšení. Nařízení poskytuje členským státům legislativní nástroje k řešení těchto problémů a doplnění provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí opatřeními v oblasti rybolovu přijatými v rámci regionalizace a nyní je na nich, aby tak učinily. Ačkoli členské státy začaly předkládat společná doporučení, je třeba učinit více. Zúčastněné strany by rovněž měly být vyzývány k účasti na tomto procesu.

Rozmanitost již předložených společných doporučení ukazuje, že regionalizace je účinná a nejvhodnějším způsobem zajišťuje cílená a individuálně uzpůsobená technická opatření. Členské státy prokázaly, že regionální spolupráce může být rychlá a účinná. Je však zapotřebí dosáhnout zlepšení úrovně rychlosti a ambicí, pokud jde o vypracovávání a schvalování společných doporučení ohledně opatření zaměřených na zlepšení selektivity nebo omezení rybolovu, s cílem přispět k naplnění cílů právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a

³¹ SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Cesta k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a hlavní směry pro rok 2022. COM/2021/279 final.

³² Konečný počet bude aktualizován před přijetím.

³³ ICES, 2020. <https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/PulseTrawlAdvice.aspx>

³⁴ Rozsudek ze dne 15. dubna 2021, *Nizozemsko v. Rada a Parlament*, C-733/19, ECLI:EU:C:2021:272.

Komise bude i nadále poskytovat veškerou potřebnou podporu a vedení, aby zajistila, že ve společných doporučeních budou náležitě řešeny environmentální cíle.

S ohledem na Zelenou dohodu pro Evropu a strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 Komise stávající zprávu jako součást akčního plánu doplní za účelem zachování rybolovných zdrojů a ochrany mořských ekosystémů s cílem dále zlepšit provádění nařízení a plně využít vazby mezi politikami v oblasti rybolovu a životního prostředí.